

# Tukea vanhojen rakennusten kunnostamiseen

- **Valtion avustukset rakennusperinnön hoitoon**
- **Alueelliset vastuumuseot ja korjausneuvonta**

Anssi Malinen, korjausrakentamisen asiantuntija

Lahden museot – Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

# Museovirasto

Rakennusten ja  
kulttuuriympäristökohteiden  
entistämisavustus

# ELY-keskus

Avustus  
rakennusperinnön  
hoitoon



# Avustuksia voi saada

- Kulttuurihistoriallisesti merkittäviin kohteisiin, rakennusten ei tarvitse olla suojeltuja
- Korjauksiin, joilla edistetään rakennuksen säilymistä. Tällaisia ovat esimerkiksi katon, seinien, perustusten, ikkunoiden, ovien tai tulisijojen korjaustyöt. Perustellusti myös uusimiseen esim. katteiden kohdalla
- Säilyttävään ja palauttavaan korjaamiseen, jolla edistetään kohteen kulttuurihistoriallisen arvon säilymistä tai vahvistumista
- Myös rakennuksen pihapiirin tai muun välittömän ympäristön kunnostamiseen
- Hankkeiden suunnitteluun ja niiden edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin
- Toimenpiteisiin, joilla tuetaan perinteisten rakennustapojen säilymistä sekä kulttuurihistoriallisiin kohteisiin soveltuvien korjausmenetelmien ja -materiaalien tuntemisen lisääntymistä
- Sekä työ- että materiaalikustannuksiin, ei kuitenkaan omaan tai talkootyöhön



# Avustuksia ei myönnetä

- Toimenpiteisiin, jotka heikentävät kohteen kulttuurihistoriallista arvoa
- Toimenpiteisiin, jotka vastaavat uudisrakentamista (esim. rekonstruktiot, vanhan rakennuksen siirto)
- Toimenpiteisiin, jotka ovat luonteeltaan perusparannusta, peruskorjaamista tai vuosikorjauksia
- Toimenpiteisiin, jotka on aloitettu ennen avustushakemuksen jättämistä
- Kohteille, joihin voi hakea muuta valtion avustusta, esim. paikallismuseoiden rakennukset ja seurantalot
- Pääsääntöisesti sellaisiin korjaushankkeisiin, joihin aiemmin myönnetty ja vastaanotettu avustus on jäänyt käyttämättä

# Avustuksen määrä

## Museovirasto

- Avustuksen suuruus on sidottu hankkeen hyväksytyihin kokonaiskustannuksiin
- 40% hyväksytyjen kustannusten määrästä 8000 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 25%.
- Avustus voi olla suuruudeltaan korkeintaan 35000 euroa
- Avustus maksetaan yhdessä erässä jälkikäteen
- Keskimääräinen avustussumma oli vuonna 2022 n. 8700 euroa

## ELY-keskus

- Avustuksen määrä on korkeintaan 50 % hyväksytyistä kokonaiskustannuksista, käytännössä kuitenkin lähes aina vähemmän
- Maksetaan tarvittaessa useammassa erässä
- Tyypillinen avustussumma on alle 5000 euroa

# Hakeminen

- Hakuaika on vuosittain loka-marraskuussa. Tänä vuonna 30.11. asti
- Hakemukset jätetään ensisijaisesti sähköisessä muodossa asiointipalveluissa
- Myöhästyneitä hakemuksia ei huomioida
- <https://www.museovirasto.fi/fi/avustukset/rakennukset>
- <https://www.ely-keskus.fi/avustukset-rakennusperinnon-hoitoon>

## Museovirasto

- Päätöksestä ilmoitetaan 180 vuorokauden kuluessa hakuajan päättymisestä.
- Myönnettyjen avustusten käyttöaika on myöntövuosi ja sitä seuraava vuosi.

## ELY

- Päätökset ilmoitetaan yleensä kesäkuuhun mennessä.
- Myönnettyjen avustusten käyttöaika on avustuspäätöksen myöntövuosi ja sitä seuraavat kaksi vuotta.

# Vinkkejä

- Selvitä kohteen ja suunnittelun työn avustuskelpoisuus sekä oma hakukelpoisuutesi.
- Selvitä, kannattaako hakea avustusta Museovirastosta vai ELY-keskuksesta. Molemmistakin voi hakea samaan aikaan.
- Selvitä mahdollisuuksien mukaan kohteen historia, aiemmat korjaukset, arvot ja taustatiedot.
- Laadi kuvaus vaurioista sekä korjaussuunnitelma.
- Tee tai teetä realistinen kustannusarvio, jossa kulut on eritelty. Tee myös rahoitussuunnitelma ja laadi aikataulu.
- Liitä hakemukseen pyydetyt dokumentit sekä valokuvia, jotka sisältävät yleiskuvia kohteesta ja selventäviä kuvia vaurioista.



# Vinkkejä

- Hae avustusta vain aikataulun ja rahoituksen puolesta toteuttamiskelpoiselle hankkeelle, älä varmuuden vuoksi.
- Hae avustusta selkeästi rajattuihin kokonaisuuksiin. Jos kohdetta korjataan pidemmän ajan kuluessa, avustusta voi hakea useampana vuonna.
- Älä jätä hakemuksen lähettämistä viime hetkeen. Myöhästyneitä hakemuksia ei huomioida.
- Tutustu huolellisesti Museoviraston ja ELY-keskuksen ohjeisiin.
- Jos on epäselvyyttä esim. hyväksytyjen työtapojen tai materiaalien suhteen, kysy neuvoa Museovirastosta, ELYstä tai alueellisesta vastuumuseosta.
- Hyödynnä perinteiset työtavat ja materiaalit tuntevia ammattilaisia.



# Alueellisten vastuumuseoiden rooli korjausneuvonnassa

- Alueellisia vastuumuseoita on Suomessa 22. Toimialueet pääosin maakuntajaon mukaan.
- Tehtäviin kuuluu esimerkiksi toimia kulttuuriympäristön asiantuntijana omilla toimialueilla.
- Korjausneuvonnan resurssit vaihtelevat museoittain. Kanta- ja Päijät-Hämeessä neuvontaa on tarjolla.





# Korjausrakentamisen neuvonta ja ohjaus Lahden museoissa

- Kohderyhminä yhteisöt ja yksityiset ihmiset
- Kulttuurihistoriallisesti merkittävien rakennusten suojelun ja säilyttävän korjaamisen neuvonta ja ohjaus
- Korjausavustushakemusten neuvonta
- Neuvontaa puhelimitse, sähköpostilla, kohdekäynneillä
- Matalan kynnyksen palvelu, kattaa myös muut kuin suojellut rakennukset
- Maksutonta
- Ajoittain ruuhkaa yhteydenotoissa, kannattaa ottaa yhteyttä hyvissä ajoin
- Ei sisällä kuntoarvioiden ja korjaussuunnitelmien tekoa

# Neuvonnan tavoitteena on edistää

- Kulttuurihistoriallisesti merkittävien rakennusten säilymistä oman rakentamistapansa edustajina
- Korjaustöiden hyvää suunnittelua
- Säilyttävän korjaamisen toimintatapaa: Ei uusita, jos voi korjata. Ei korjata sitä, mitä ei tarvitse korjata
- Kestävien korjaustapojen ja materiaalien käyttöä
- Jatkuvan ylläpidon mallia rakennusten korjaamisessa
- Perinteiset työtavat ja materiaalit tuntevien ammattilaisten käyttöä korjaushankkeissa





# Hyödynnä luotettavia tietolähteitä ja ammattilaisia

- korjaustaito.fi
  - Kattava tietopankki korjaajille
- Alueelliset vastuumuseot
  - Kanta-Häme: <https://hmlmuseo.fi/>
  - Päijät-Häme: <https://www.lahdenmuseot.fi/>
- Osaajarekistereistä löytyy perinteisen rakentamisen ammattilaisia
  - perinnemestari.fi
  - metsankylannavetta.fi
  - taitajarekisteri.fi (Pirkanmaan maakuntamuseo)
  - hirsitaito.fi

# Kiitos!

[anssi.malinen@lahti.fi](mailto:anssi.malinen@lahti.fi)